

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr.185g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 96 alin. (1¹)
din Codul de procedură civilă

CHIȘINĂU

10 decembrie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Victor POPA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Ludmila Chihai, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 3 decembrie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 10 decembrie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 96 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, ridicată de către dl Sergiu Sloninov, parte în dosarul nr. 05-2ac-1105-27092018, pendinte la Curtea de Apel Cahul.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională pe 3 decembrie 2018, de către un complet de judecată din cadrul Curții de Apel Cahul (Vitalie Movilă, Natalia Bondarenco și Nina Veleva), în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe 21 noiembrie 2017, S.R.L. „Elit-Bus” a depus o cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „Tudor & Oli-Tur” și dnei Parascovia Rusu, prin care a solicitat încasarea datoriei contractuale, a dobânzii de întârziere, precum și achitarea cheltuielilor de judecată.

4. Prin hotărârea din 21 august 2018, Judecătoria Cahul, sediul central, a respins cererea de chemare în judecată. Această hotărâre a fost contestată cu apel.

5. În cadrul procedurii apelului, reprezentantul S.R.L. „Elit-Bus” a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 96 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă. Acest articol prevede că cheltuielile privind asistența juridică i se compensează, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile, părții care a avut câștig de cauză, dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de către un avocat.

6. Prin încheierea din 15 noiembrie 2018, Curtea de Apel Cahul a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

8. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, sunt următoarele:

Articolul 96 Compensarea cheltuielilor de asistență juridică

„(1) Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

(1¹) Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

(2) În cazul în care partea care a câștigat procesul a beneficiat de asistență juridică calificată garantată de stat, plata cheltuielilor de acordare a asistenței juridice calificate revine părții care a pierdut procesul. Sumele respective se încasează în conformitate cu Legea nr.198-XVI din 26 iulie 2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul a susținut că dispozițiile articolului 96 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, care prevăd că cheltuielile privind asistența juridică i se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de către un avocat, contravin articolului 16 din Constituție.

10. Autorul excepției de neconstituționalitate consideră că prevederile contestate instituie un tratament discriminatoriu al unor categorii de persoane licențiate în drept, care nu dețin licență de avocat și care prestează servicii de consultare sau de reprezentare în instanțele judecătorești.

11. În opinia autorului excepției, prevederile contestate sunt contrare dispozițiilor articolelor 1 alin. (3), 4 , 7, 8, 16, 20, 46 alin. (2) și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului de procedură civilă, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl Sergiu Sloninov, parte în dosarul nr. 05-2ac-1105-27092018, pendinte la Curtea de Apel Cahul. Sesizarea este formulată de către un subiect căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 96 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă. Deși autorul excepției a invocat încălcarea mai multor articole din Constituție, Curtea constată că acesta a prezentat doar argumente referitoare la o ingerință în dreptul garantat de articolul 16.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prevederile criticate reglementează modul de compensare a cheltuielilor privind asistența juridică în situațiile în care partea la proces este reprezentată de către avocat. În cauza în discuție, partea la proces este reprezentată de către angajatul său, consilier juridic, care este remunerat cu salariu în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu.

17. În acest context, Curtea observă că profesia de avocat este exercitată de către persoane calificate și abilitate, conform legii, să pledeze și să acționeze în numele clienților lor, să practice dreptul, să pledeze în fața unei instanțe judecătorești sau să-i consulte și să-i reprezinte în materie juridică pe clienți. Profesia de avocat este liberă și independentă, având o organizare și o funcționare autonomă, în condițiile legii și ale statutului profesiei de avocat. Activitatea avocatului nu este activitate de întreprinzător (articolul 1 din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură). De asemenea, Curtea reține că singurul act care confirmă statutul avocatului este licența pentru exercitarea profesiei de avocat.

18. Curtea menționează că serviciile prestate de către avocat sunt remunerate din contul onorariilor primite de la persoanele fizice și juridice. Mărimea onorariului se stabilește prin acordul părților și nu poate fi schimbată de autoritățile publice sau de instanța de judecată. Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice la apărarea drepturilor și intereselor lui legitime în cauzele penale, civile și administrative urmează a fi compensate integral și proporțional cerințelor admise (respinse) de partea adversă.

19. Curtea nu poate confirma alegațiile autorului excepției privind instituirea unui tratament diferențiat. Tratamentele diferențiate nu implică în mod automat o încălcare a articolului 16 din Constituție. Pentru a stabili încălcarea articolului 16 din Constituție, trebuie să se constate faptul că persoanele aflate în situații similare sau comparabile beneficiază de un tratament preferențial și că această diferențiere este discriminatorie. Curtea reține că articolul 16 din Constituție vizează egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială, și nu are scopul de a stabili un tratament juridic identic în privința persoanelor fizice și persoanelor juridice. Situația angajatului sau a

consilierului juridic care primește un salariu în mărime fixă pentru activitatea sa în general nu este identică cu situația avocatului care primește un onorariu pentru un caz concret.

20. Curtea menționează că condiția prevăzută de lege referitoare la compensarea cheltuielilor ce țin de asistența juridică acordată părții care a avut câștig de cauză, dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat, nu instituie un tratament diferențiat.

21. Având în vedere cele menționate, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a articolului 96 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, ridicată de către dl Sergiu Sloninov, parte în dosarul nr. 05-2ac-1105-27092018, pendinte la Curtea de Apel Cahul.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 10 decembrie 2018

DCC nr. 154

Dosarul nr. 185g/2018